

8 De strafrechtsketen in samenhang

E.C. Leertouwer en S.N. Kalidien

- Het aantal door de politie geregistreerde misdrijven daalde in 2009 licht, tot iets meer dan 1 miljoen. Ook over de periode 2005-2008 vertoonde het aantal geregistreerde misdrijven een dalende trend.
- Het totale aantal taakstraffen (OM en ZM) daalde fors in 2009, na een stijgende trend tussen 2000 en 2008. Deze daling is vooral het gevolg van een sterke daling van het aantal OM-transacties in 2009. Het aantal door de rechter opgelegde taakstraffen vertoonde in 2009 een lichte daling. Dit beeld is vergelijkbaar met het beeld voor de minderjarigen.
- Het totale aantal financiële bestraffingen (OM en ZM) steeg licht in 2009, na een periode van daling tussen 2003 en 2008. Bij de minderjarigen daalde het aantal financiële bestraffingen in 2009, net als in 2008 en 2007.
- Het totale aantal vrijheidsbenemende sancties daalde in 2009. Ook over de periode 2003-2008 vertoonde het aantal vrijheidsbenemende sancties een dalende trend. Het aantal jeugddetenties daalt vanaf 2005.

In de hoofdstukken 3, 4, 5 en 6 zijn de verschillende onderdelen van de strafrechtsketen beschreven. Zij geven achtereenvolgens een beeld van slachtoffers en criminaliteit, de geregistreerde criminaliteit, de opsporing en de vervolging en berechting van verdachten.¹ Ontwikkelingen die in de voorgaande hoofdstukken zijn besproken, worden in dit hoofdstuk op hoofdlijnen in onderlinge samenhang beschreven.² In bijlage 3 wordt een overzicht gegeven van een aantal redenen waarom een volledige vergelijking niet mogelijk is. Wanneer rekening wordt gehouden met de mogelijke vertekeningen en beperkingen, kunnen de ketenschakels wel degelijk naast elkaar worden gelegd, waardoor inzicht ontstaat in de ontwikkelingen en samenhangen tussen de onderdelen van de strafrechtsketen. Criminaliteit omvat in dit hoofdstuk, evenals elders in deze publicatie, misdrijven, met uitzondering van de Halt-waardige delicten voor minderjarigen, die ook betrekking kunnen hebben op een overtreding.³ In de rest van dit hoofdstuk wordt, om redenen van eenvoud, verder de term misdrijven gebruikt. Zoals reeds in de inleiding van deze publicatie is weergegeven (zie hoofdstuk 1), beperken de gegevens van de gehoorde verdachten zich tot en met 2007. Gegevens over geregistreerde criminaliteit worden in dit hoofdstuk alleen over de periode 2005-2009 weergegeven (zie hoofdstukken 1 en 4). Alle in dit hoofdstuk gepresen-

1 De tenuitvoerlegging van sancties komt hierbij niet aan bod, omdat de huidige gegevens met betrekking tot de tenuitvoerlegging niet toereikend zijn om zinvolle vergelijkingen met de opgelegde sancties te maken. Een reden is dat een groot deel van de opgelegde sancties al in voorlopige hechtenis wordt uitgezet en ook als zodanig in de informatiesystemen van DJI wordt doorgevoerd (zie ook hoofdstuk 7).

2 Een aandachtspunt hierbij is dat de verschillende onderdelen in de keten niet zonder meer naast elkaar kunnen worden gelegd, omdat de gegevens van de verschillende onderdelen van de keten afkomstig zijn uit verschillende informatiebronnen en andere teleenheden hebben (zie bijlage 3).

3 In de cijfers van het CJIB in hoofdstuk 7 zijn voor een deel ook overtredingen begrepen.

terde gegevens over vervolging en berechting betreffen strafzaken in eerste aanleg.

De opbouw van dit hoofdstuk is als volgt. De samenhang in de strafrechtsketen wordt eerst belicht voor alle natuurlijke en rechtspersonen samen (paragraaf 8.1). Daarna worden de misdrijven die zijn gepleegd door minderjarigen apart belicht (paragraaf 8.2).

8.1 De strafrechtsketen in samenhang

Deze paragraaf beschrijft de ontwikkelingen in de verschillende onderdelen van de strafrechtsketen in de periode 2000-2009 voor natuurlijke personen en rechtspersonen samen. Eerst wordt in paragraaf 8.1.1 het algemene beeld geschetst. Om de verschillen tussen misdrijfcategorieën in beeld te krijgen, wordt in de paragrafen 8.1.2 tot en met 8.1.5 de gang door de strafrechtsketen van een viertal soorten misdrijven in de periode 2000-2009 beschreven. Het betreft de geweldsmisdrijven, de vermogensmisdrijven, vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag (hierna te noemen 'vernielingen') en de drugsmisdrijven.⁴ De drugsmisdrijven worden als aparte categorie belicht, aangezien ze als slachtofferloos misdrijf een beperkte rol spelen aan het begin van de strafrechtsketen, terwijl ze een relatief groot beslag leggen op de capaciteit van het gevangeniswezen.

8.1.1 Misdrijven in de strafrechtsketen

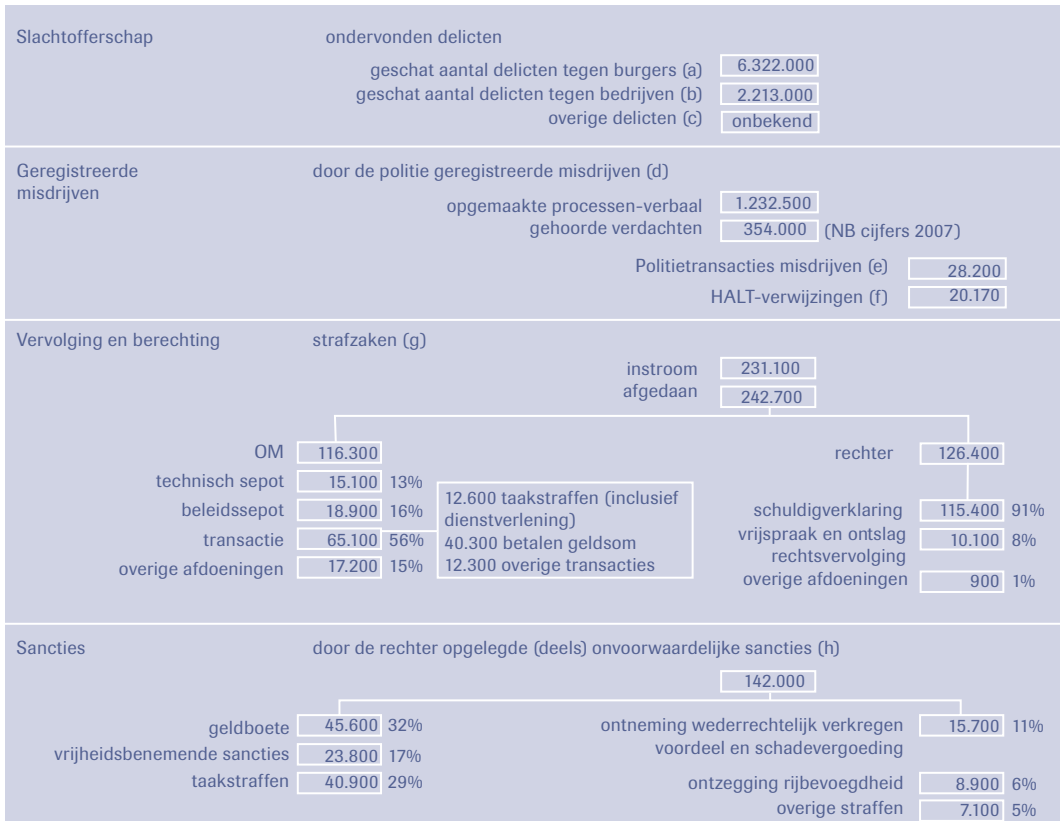
In elke fase van de keten vindt een selectieproces plaats (zie figuur 8.1).⁵ Dat proces begint al bij de registratie door de politie.⁶ Lang niet alle misdrijven worden bij de politie gemeld en niet alle meldingen worden door de politie geregistreerd. Slechts een deel van de misdrijven wordt opgehelderd. Het aantal verdachten dat de politie hoort, is dan ook aanzienlijk lager dan het aantal geregistreerde misdrijven. Overigens kan een verdachte meer dan één misdrijf hebben gepleegd.⁷ Van de verdachten die de politie hoort, wordt het merendeel ingeschreven bij het Openbaar Ministerie. De politie kan zelf bepaalde zaken met een minderjarige verdachte afdoen door middel van een politiesepot of een verwijzing naar een Halt-bureau (zie hoofdstuk 2). Ook kan de politie met meerderjarige

4 Zie bijlage 2 voor een gedetailleerde beschrijving van de misdrijfcategorieën.

5 Bij de interpretatie van dit selectieproces dienen de kanttekeningen in bijlage 3 in ogenschouw te worden genomen. Zo kunnen uitspraken als 'X% van ketenonderdeel A stroomt door naar ketenonderdeel B' op grond van dit schema niet worden gedaan.

6 Inclusief Koninklijke Marechaussee.

7 Een relatief kleine groep verdachten is verantwoordelijk voor relatief veel geregistreerde misdrijven (Wartna & Tollenaar, 2004). Daartegenover staat dat een misdrijf door meer dan één dader kan zijn gepleegd. Voor de precieze definitie van gehoorde verdachte wordt verwezen naar hoofdstuk 4.

Figuur 8.1 Misdrijven in de strafrechtsketen, 2009*

* De cijfers over gehoorde verdachten betreffen het jaar 2007.

- a Bron: Integrale Veiligheidsmonitor 2009 (IVM, 2010). Het geschatte aantal misdrijven tegen burgers heeft enige overlap met het geschatte aantal misdrijven tegen bedrijven. De omvang van deze overlap is niet bekend.
- b Bron: Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven 2009 (MCB, 2010). Het geschatte aantal misdrijven tegen bedrijven heeft enige overlap met het geschatte aantal misdrijven tegen burgers. De omvang van deze overlap is niet bekend.
- c Misdrijven die buiten bereik van de IVM en MCB blijven: misdrijven zonder direct slachtoffer (bijv. drugssmokkel en heling), misdrijven tegen overheidsinstellingen, misdrijven tegen 15-minners, enz.
- d Bron: CBS Politiestatistiek: inclusief misdrijven tegen bedrijven en instellingen, en inclusief 'slachtofferloze' misdrijven.
- e Bron: CJIB.
- f Bron: Halt Nederland. In deze cijfers zitten ook de Halt-verwijzingen voor een overtreding, die naar schatting een derde van alle Halt-verwijzingen uitmaken. De gepresenteerde cijfers van door de politie gehoorde minderjarige verdachten hebben uitsluitend betrekking op misdrijven.
- g Bron: CBS Rechtbankstrafzakenstatistiek. De strafbeschikking, die vanaf 2008 kan worden opgelegd, valt onder de overige afdoeningen.
- h Bron: CBS Rechtbankstrafzakenstatistiek. De voorwaardelijke sancties zijn buiten beschouwing gelaten. Bij combinaties van sancties zijn alle sancties afzonderlijk geteld. Daardoor is het aantal (deels) onvoorwaardelijke sancties hoger dan het aantal schuldigverklaringen.

verdachten van kleine winkeldiefstallen een transactie overeenkomen (politietransactie, zie hoofdstuk 7).⁸ In de andere gevallen legt de politie bij voldoende grond voor verdenking en vervolging een proces-verbaal over de verdachte en de betreffende misdrijven voor aan het OM. Ongeveer 5% van de instroom bij het OM was in 2009 overigens afkomstig van andere instanties dan de politie.⁹ In 2000 lag dit percentage nog rond de 10%. Het gaat daarbij om de bijzondere opsporingsdiensten en om overige aanleverende instanties als gemeenten en de reclassering.¹⁰ Bij het OM vindt een verdere selectie plaats. Het OM kan besluiten een zaak betreffende een verdachte (van één of meer misdrijven) te seponeren, omdat een veroordeling door een rechter niet haalbaar lijkt (technisch sepot) of omdat een beoordeling door een rechter niet wenselijk lijkt (beleidssepot); zie ook hoofdstuk 5. Tevens kunnen zaken bij elkaar worden gevoegd. Bovendien kan het OM in bepaalde misdrijfzaken een transactie aanbieden aan de verdachte. Dit houdt in dat als de verdachte bereid is aan bepaalde voorwaarden te voldoen die zijn verbonden aan de transactie, het OM afziet van verdere vervolging. Die voorwaarden hebben de vorm van de betaling van een geldbedrag, het ondergaan van een taakstraf en dergelijke. De rest van de zaken brengt het OM via een dagvaarding voor de rechter. Deze kan de verdachte vrijspreken of schuldig verklaren.¹¹ In dat laatste geval zal de rechter meestal een straf of maatregel opleggen (zie hoofdstuk 2).

De ontwikkelingen van de aantallen gehoorde verdachten, transacties en schuldigverklaringen liggen in de periode 2000-2009 vrij dicht bij elkaar: eerst een aantal jaren van aanzienlijke toename, waarna vanaf 2004 of 2005 een daling zichtbaar is. Het aantal geregistreerde misdrijven, dat vanaf 2005 wordt weergegeven, vertoont over de gehele periode 2005-2009 een daling. Vanaf 2008 ligt de daling van enkele procenten per jaar in lijn met de ontwikkeling van het aantal schuldigverklaringen. Het aantal transacties is in de afgelopen jaren sterker gedaald: met 8% in 2008, en met 5% in 2009 (zie figuur 8.2).

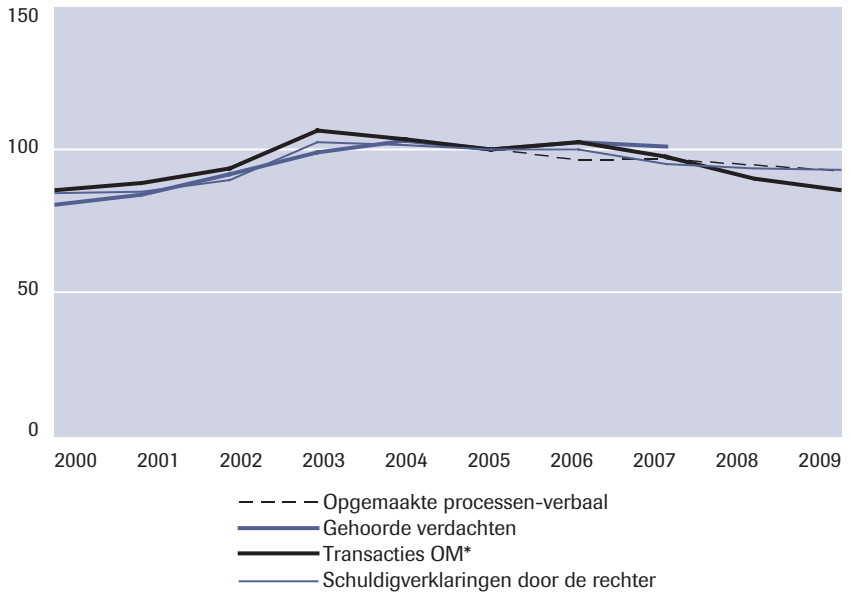
8 Tot 1 januari 2004 bestond die mogelijkheid ook voor lichtere gevallen van rijden onder invloed. Vanaf deze datum kunnen zaken naar aanleiding van rijden onder invloed via de politie direct naar het CJIB worden gestuurd, zonder tussenkomst van het OM.

9 Bron: OMDATA.

10 De op 1 juni 2007 ingevoerde Wet op de bijzondere opsporingsdiensten wijst vier diensten aan als bijzondere opsporingsdienst, elk met een eigen specifieke opsporingstaak: de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst/Economische Controledienst, de Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst, de Algemene Inspectiedienst en de VROM Inlichtingen- en Opsporingsdienst. De genoemde diensten bestonden al in een of andere vorm voordat de Wet op de bijzondere opsporingsdiensten in werking trad, maar door deze wet werden hun bevoegdheden voor het eerst op een uniforme wijze geregeld.

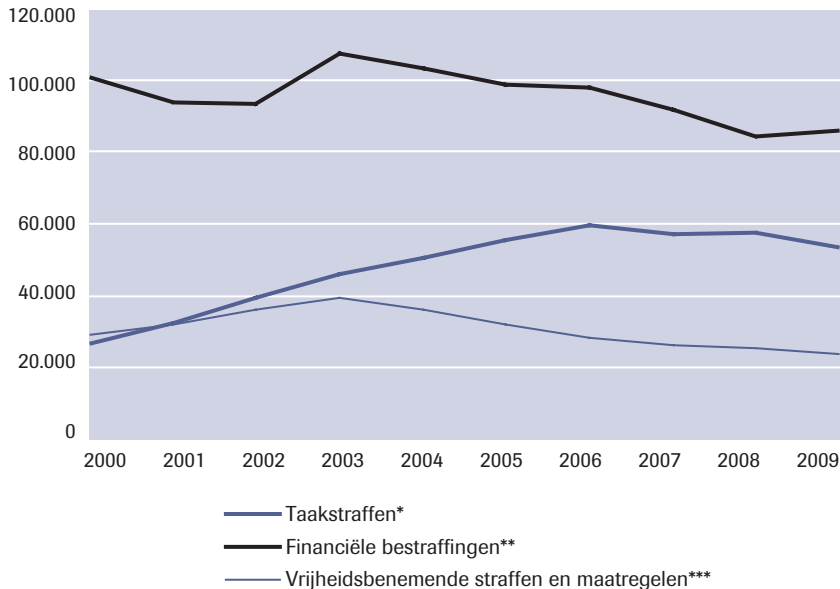
11 Ook kan de rechter een verdachte ontslaan van rechtsvervolging of het OM niet-ontvankelijk verklaren.

Figuur 8.2 Misdrijven: van registratie tot afdoening in eerste aanleg, index 2005=100

* Inclusief lik-op-stuk-zaken vanaf 2001 en zaken met een onbekende wijze van afdoening.
 Voor de corresponderende cijfers zie tabellen 5.7 en 8.1 in bijlage 4.
 Bron: CBS

De financiële bestraffingen waren in de periode 2000-2009 de meest voorkomende sanctie. Na 2003 namen de financiële bestraffingen een aantal jaren gestaag in aantal af, om in 2009 weer licht toe te nemen. Dit geldt zowel voor OM-transacties 'betalen geldsom' als voor door de rechter opgelegde boetes (zie tabel 8.1 in bijlage 4). De stijging van het aantal financiële bestraffingen in 2009 komt vooral voor rekening van de verkeersmisdrijven (zie tabel 8.3 in bijlage 4). Voor geweldsmisdrijven, vermogensmisdrijven, vernielingen en drugsmisdrijven daalde het aantal financiële bestraffingen in 2009; zie ook paragrafen 8.1.2 tot en met 8.1.5. Taakstraffen zijn vanaf 2000 fors in aantal gegroeid, maar de groei lijkt inmiddels een plafond te hebben bereikt. Zowel bij OM-transacties met een taakstraf als voorwaarde als bij door de rechter opgelegde taakstraffen treedt vanaf 2008 een daling op (zie figuur 8.3). Het aantal OM-taakstraffen daalde in 2009 zelfs met bijna 20%.

Figuur 8.3 (Deels) onvoorwaardelijke bestraffingen in eerste aanleg

* Dit zijn de OM-taakstraffen en taakstraffen opgelegd door de rechter. De OM-taakstraffen zijn incl. dienstverlening.

** Hieronder wordt verstaan: OM-transacties 'betalen geldsom' en door de rechter opgelegde (deels) onvoorwaardelijke geldboetes.

*** Hieronder wordt verstaan: gevangenisstraf, hechtenis, militaire detentie, jeugddetentie, tbs, plaatsing in een inrichting voor jeugdigen (PIJ), plaatsing in een psychiatrische inrichting, alle (deels) onvoorwaardelijk.

Voor de corresponderende cijfers zie tabellen 5.6, 5.8, 6.9 en 8.1 in bijlage 4.

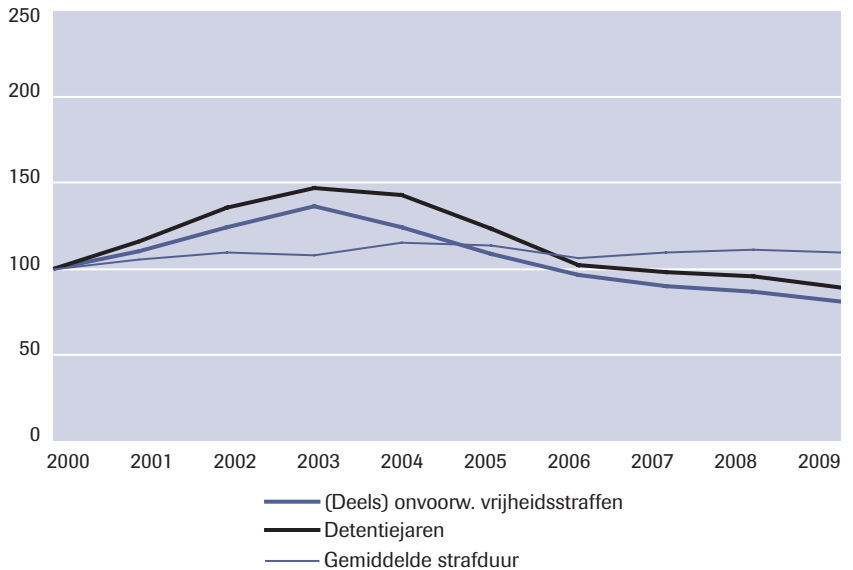
Bron: CBS

In 2000 werden (deels) onvoorwaardelijke vrijheidsbenemende straffen en maatregelen (onder meer gevangenisstraffen, jeugddetenties, terbeschikkingstellingen en PIJ-maatregelen) nog net iets vaker toegepast dan taakstraffen. In 2009 bedroeg het aantal vrijheidsbenemende straffen en maatregelen echter minder dan de helft van het totale aantal opgelegde taakstraffen. Naast de forse stijging van het aantal taakstraffen in de periode 2000-2007, is deze ontwikkeling met name toe te schrijven aan de opmerkelijke daling van het aantal (deels) onvoorwaardelijke gevangenisstraffen na 2003 (zie tabel 6.9 in bijlage 4). Het aantal opgelegde jeugddetenties nam na 2005 eveneens af (zie paragraaf 8.2).

Het aantal opgelegde vrijheidsstraffen en detentiejaren vertoonde na een aantal jaren van stijging in 2003 een piek, waarna zich een forse daling heeft ingezet. Vanaf 2007 is de daling minder sterk, maar zet deze nog steeds door. De gemiddelde strafduur steeg in de periode 2000-2009 licht

(zie figuur 8.4). De gemiddelde strafduur en het aantal detentiejaren zijn zodanig gedefinieerd dat rekening is gehouden met de regeling van vervroegde invrijheidstelling; zie hoofdstuk 6.¹²

Figuur 8.4 (Deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen in aantal, strafduur en detentiejaren, index 2000=100

Voor de corresponderende cijfers zie tabellen 6.13, 6.14, 6.15, 6.25, 6.26 en 6.27 in bijlage 4.
Bron: CBS

In de rest van deze paragraaf wordt de gang door de keten van geweldsmisdrijven, vermogensmisdrijven, vernielingen en drugsmisdrijven, samen met een restcategorie,¹³ nader bekeken voor 2009. Eerst worden de relatieve aandelen van de verschillende soorten misdrijven in het aantal processen-verbaal beschreven. Waar in voorgaande edities van C&R het aantal gehoorde verdachten als volgende fase aan de orde kwam, is ervoor gekozen om – vanwege het ontbreken van recente cijfers – in plaats daarvan de instroom van zaken bij het OM weer te geven. Omdat schuldigverklaringen bijna altijd gepaard gaan met strafoplegging, en

12 Vanaf 1 juli 2008 is de vervroegde invrijheidstelling vervangen door de voorwaardelijke invrijheidstelling. Hierdoor is het niet langer standaard dat een deel van de straf niet wordt uitgezeten, maar zijn hier voorwaarden aan verbonden. Uit praktische overwegingen is gekozen om alle vrijheidsstraffen die tot en met 2009 zijn opgelegd, op dezelfde manier om te rekenen naar detentiejaren. Hierbij wordt dus uitgegaan van de berekening van de uit te zitten tijd volgens de regeling van de vervroegde invrijheidstelling (zie ook hoofdstuk 6).

13 In deze restcategorie zitten onder meer de delicten tegen de Wegenverkeerswet, de Wet op de economische delicten en de Wet wapens en munitie.

een transactie door de verdachte zal worden ervaren als een bestraffing zonder tussenkomst van de rechter, wordt vervolgens over 'bestrafingen' gesproken waar het gaat om transacties door het OM en schuldigverklaringen door de rechter. De volgende fase betreft de (deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen, die bestaan uit hechtenissen, gevangenisstraffen en jeugddetenties, en ten slotte worden de relatieve aandelen in het aantal detentiejaren beschreven.

In 2009 werd 10% van het totale aantal processen-verbaal van aangifte opgemaakt naar aanleiding van een *geweldsmisdrijf*. Het aandeel van geweldsmisdrijven in de instroom bij het OM bedroeg 21%, terwijl het aandeel in het totale aantal bestrafingen op 17% lag. In de onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen was het aandeel van geweldsmisdrijven weer iets hoger, namelijk 25%. Doordat de gemiddelde strafduur relatief hoog is, hadden de geweldsmisdrijven met 45% het grootste aandeel in het aantal opgelegde detentiejaren in 2009.

De *vermogensmisdrijven* bewegen zich op een geheel andere manier door de keten dan de geweldsmisdrijven. In 2009 was het aandeel vermogensmisdrijven in de processen-verbaal met 57% verreweg het grootst. Naast het feit dat vermogenscriminaliteit een veelvoorkomend misdrijftype is, speelt waarschijnlijk ook de eis van aangifte die verzekeringsmaatschappijen stellen aan uitkering van een schadebedrag een rol. Het aandeel vermogensmisdrijven in de instroom bij het OM was minder dan de helft van het aandeel in de processen-verbaal, maar was met 27% wel iets groter dan het aandeel van geweldsmisdrijven. Wat betreft de bestrafingen lag het aandeel van vermogensmisdrijven iets lager, namelijk 25%. Opvallend is vervolgens het grote aandeel in de (deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen: 42%. Wanneer men eenmaal door de rechter schuldig is bevonden aan een vermogensmisdrijf, is de kans op een (deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraf dus aanzienlijk. De gemiddelde strafduur is relatief laag, waardoor het aandeel in het totale aantal detentiejaren uiteindelijk minder dan de helft bedroeg van dat bij de geweldsmisdrijven, namelijk 20% in 2009.

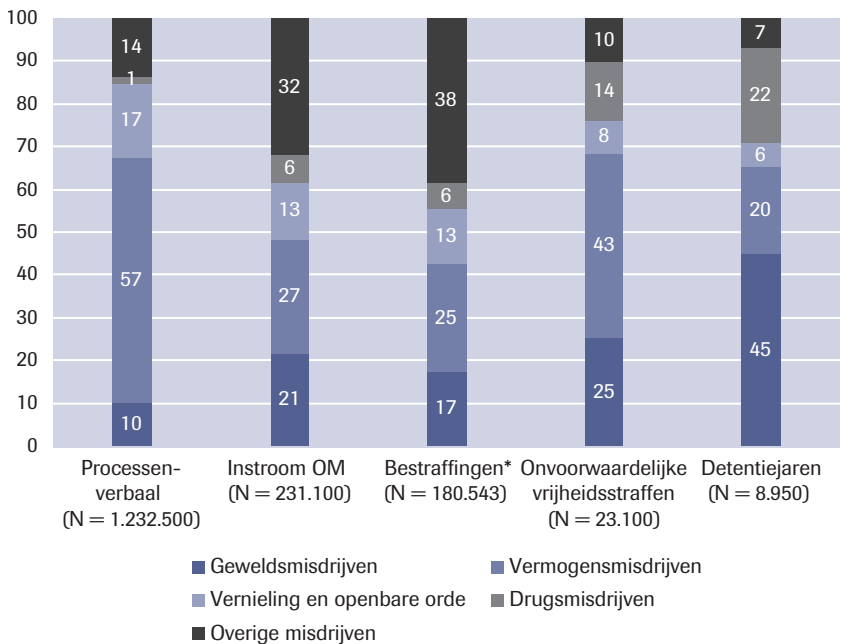
De gang door de strafrechtsketen van *vernielingen* ziet er weer volledig anders uit. In 2009 had dit type misdrijf een aandeel van 17% in de processen-verbaal en 13% in zowel de instroom bij het OM als de bestrafingen. Vernielingen hadden in 2009 een aandeel van 8% in de (deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen, en een aandeel van 6% in het aantal opgelegde detentiejaren.

Van *drugsmisdrijven* wordt bijna nooit aangifte gedaan: in 2009 bedroeg het aandeel in de processen-verbaal slechts 1%. Drugsmisdrijven hebben eveneens een bescheiden aandeel in de instroom bij het OM en het aantal bestrafingen, elk 6% in 2009. Personen die door de rechter schuldig zijn verklaard, worden relatief vaak veroordeeld tot een onvoorwaardelijke

vrijheidsstraf. Drugsmisdrijven hadden daardoor in 2009 een fors aandeel van 14% in de (deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen. Voor drugsmisdrijven worden relatief lange straffen opgelegd: het aandeel van drugsmisdrijven in de opgelegde detentiejaren bedroeg 22%.

Ten slotte valt het grote aandeel *overige misdrijven* in de instroom bij het OM (32% in 2009) en het aantal bestraffingen (39%) op, tegenover een fors kleiner aandeel in aan de ene kant processen-verbaal (14%) en aan de andere kant de onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen (10%) en opgelegde detentiejaren (7%). Het gaat hier veelal om verkeersmisdrijven, die vaak worden bestraft door middel van een transactie of een schuldigverklaring. Onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen worden hiervoor echter niet vaak opgelegd en zijn daarbij over het algemeen van korte duur (zie figuur 8.5).

Figuur 8.5 Aandeel van verschillende soorten misdrijven in de strafrechtsketen, 2009

* OM-transacties en schuldigverklaringen door de rechter.

Voor de corresponderende cijfers zie tabellen 4.7, 5.7, 6.5, 6.13, 6.15, 6.25 en 6.27 in bijlage 4.

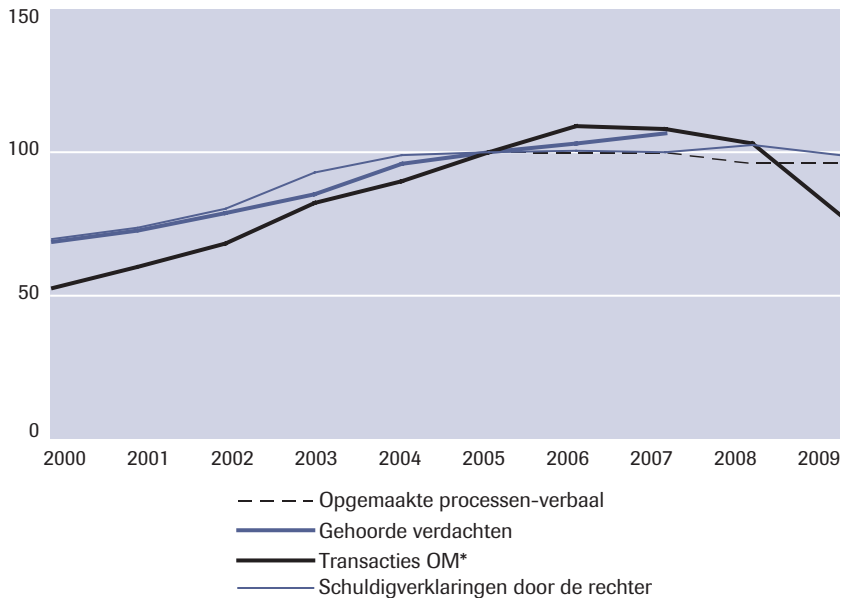
Bron: CBS

8.1.2 Geweldsmisdrijven

Het aantal door de politie opgemaakte processen-verbaal naar aanleiding van geweldsmisdrijven daalde tussen 2005 en 2009 met 4%. Opvallend is

vooral de daling van het aantal transacties vanaf 2007, na jaren van gestage toename. In 2009 daalde het aantal transacties zelfs met 24%. Ook het aantal taakstraffen volgens het transactiemodel, dat ongeveer een derde van het aantal transacties beslaat, daalde in 2009 met 24%.¹⁴ Het aantal schuldigverklaringen door de rechter in geweldszaken nam fors toe tussen 2000 en 2004, maar is sindsdien vrijwel stabiel (zie figuur 8.6).

Figuur 8.6 Gewelddsmisdrijven: processen-verbaal van aangifte, gehoorde verdachten, transacties en schuldigverklaringen, index 2005=100

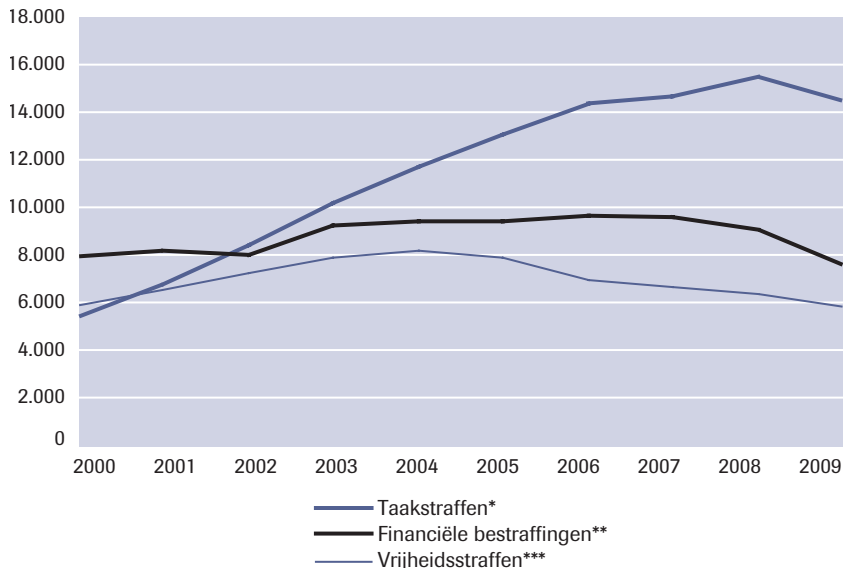
* Inclusief lik-op-stuk-zaken vanaf 2001 en zaken met een onbekende wijze van afdoening. Voor de corresponderende cijfers zie tabellen 4.2, 5.7 en 6.5 in bijlage 4. Bron: CBS

Het totale aantal taakstraffen (OM-taakstraffen en taakstraffen opgelegd door de rechter) nam tot en met 2008 fors toe, maar daalde in 2009 met 6%. De daling kwam vrijwel geheel voor rekening van de hierboven genoemde daling van het aantal OM-taakstraffen. Mogelijk is deze daling (deels) het gevolg van een registratie-effect door de invoering van GPS bij het PaG (zie hoofdstuk 5). Het aantal financiële bestraffingen steeg gestaag tussen 2000 en 2006, waarna vanaf 2007 een daling inzette. In 2009 daalde het aantal financiële bestraffingen voor gewelddsmisdrijven

¹⁴ Vanaf 1995 kan de taakstraf als OM-transactie aan minderjarigen worden opgelegd, aan meerderjarigen is dat pas sinds 2001 het geval (zie ook hoofdstuk 2).

fors, met 17%. Het aantal (deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen (jeugddetenties, gevangenisstraffen en hechtenissen) steeg van 2000 tot 2004, maar laat vanaf 2005 een daling zien. In 2009 daalde het aantal vrijheidsstraffen voor geweld met 8%, en kwam daarmee weer uit op het niveau van 2000 (zie figuur 8.7).

Figuur 8.7 (Deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen, taakstraffen en financiële bestraffingen voor geweldsmisdrijven

* OM-taakstraffen en taakstraffen opgelegd door de rechter.

** OM-transacties 'betalen geldsom' en door de rechter opgelegde (deels) onvoorwaardelijke geldboetes.

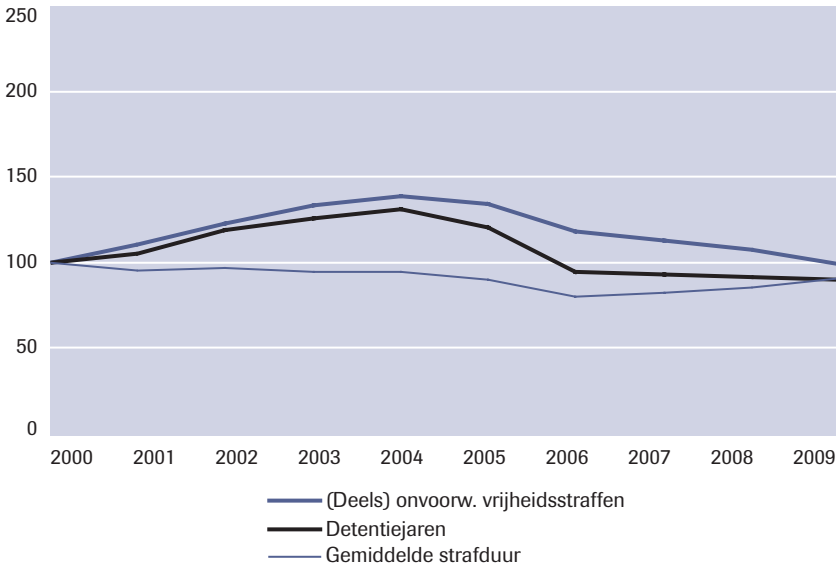
*** Gevangenisstraffen, hechtenissen en jeugddetenties.

Voor de corresponderende cijfers zie tabellen 5.8, 6.13, 6.16, 6.25 en 8.3 in bijlage 4.

Bron: CBS

De daling van het aantal vrijheidsstraffen is ook goed zichtbaar wanneer dit in indexcijfers wordt uitgezet tegen de gemiddelde strafduur en het aantal detentiejaren. Doordat ook de gemiddelde strafduur ten aanzien van geweldsmisdrijven tot en met 2006 daalde, nam het aantal detentiejaren vooral in het midden van de periode 2000-2009 flink af. Vanaf 2007 is de gemiddelde strafduur toegenomen, waardoor de daling van het aantal detentiejaren is afgevlakt (zie figuur 8.8).

Figuur 8.8 (Deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen voor geweldsmisdrijven, in aantal, strafduur en detentiejaren, index 2000=100

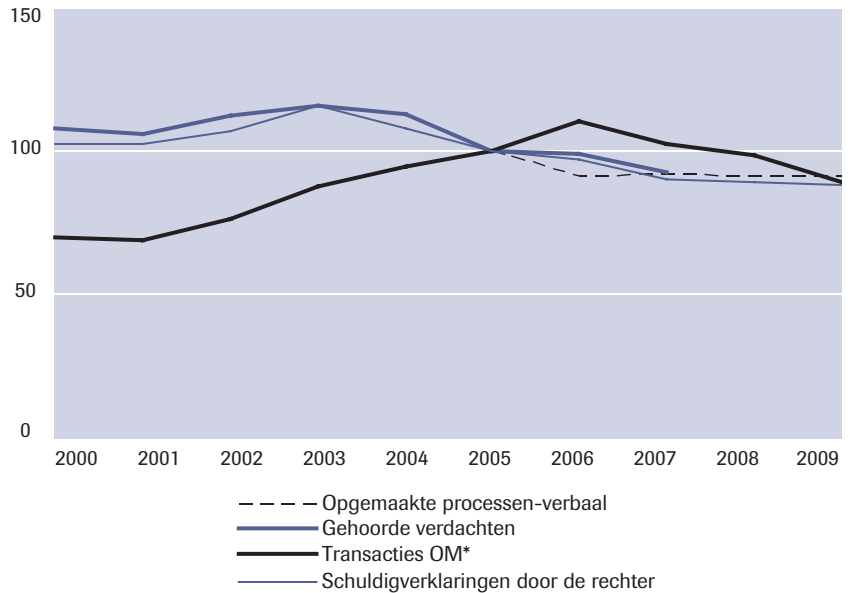
Voor de corresponderende cijfers zie tabellen 6.13, 6.14, 6.15, 6.25, 6.26 en 6.27 in bijlage 4.

Bron: CBS

8.1.3 Vermogensmisdrijven

De ontwikkeling van de geregistreerde vermogensmisdrijven en de justitiële reactie daarop verloopt veel grilliger dan voor de geweldsmisdrijven. Na een forse daling van het aantal processen-verbaal voor vermogensmisdrijven in 2006 stabiliseerde dit aantal zich in de jaren daarna. De vermogensmisdrijven bestaan in hoofdzaak uit eenvoudige diefstallen en gekwalificeerde diefstallen (diefstal waarbij onder andere sprake is van twee of meer personen en/of van braak). Deze laten een tegengestelde ontwikkeling zien: terwijl het aantal eenvoudige diefstallen vanaf 2005 over het algemeen toenam, daalde het aantal gekwalificeerde diefstallen. Verder is een sterke stijging van het aantal transacties zichtbaar tussen 2001 en 2006, waarna een daling optrad. In 2009 bedroeg deze daling 10%. De ontwikkelingen in de transacties worden voor een belangrijk deel veroorzaakt door de ontwikkeling van het aantal taakstraffen dat is overeengekomen met het OM (zie tabellen 5.7 en 5.8 in bijlage 4). De ontwikkeling van het aantal gehoorde verdachten en schuldigverklaringen volgt vrijwel hetzelfde patroon: tot en met 2003 een stijging, na dat jaar een daling (zie figuur 8.9).

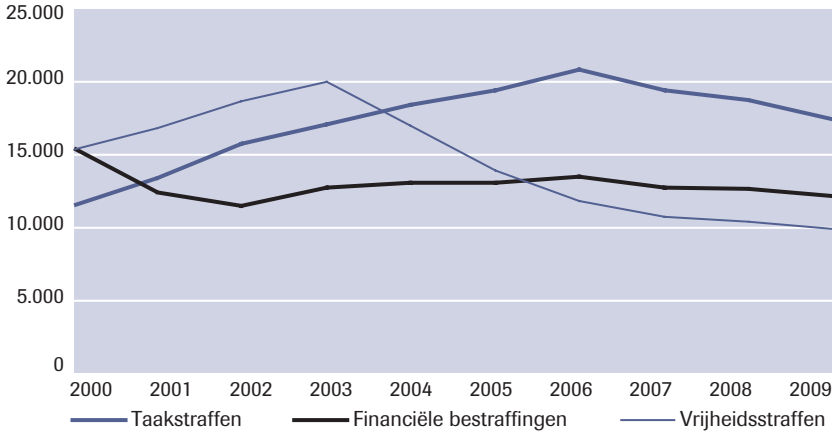
Figuur 8.9 Vermogensmisdrijven: processen-verbaal van aangifte, gehoorde verdachten, transacties en schuldigverklaringen, index 2005=100

* Inclusief lik-op-stuk-zaken vanaf 2001 en zaken met een onbekende wijze van afdoening. Voor de corresponderende cijfers zie tabellen 4.3, 5.7 en 6.5 in bijlage 4.
Bron: CBS

Wat betreft de bestraffingen voor vermogensmisdrijven is na een aanvankelijk forse toename van het totale aantal opgelegde taakstraffen vanaf 2007 een daling zichtbaar. In 2009 daalde het aantal taakstraffen voor een vermogensmisdrijf met 7%. Het aantal vermogensmisdrijven dat met een financiële sanctie wordt bestraft, daalde fors tot en met 2002, nam licht toe tot en met 2006 en bleef daarna vrijwel gelijk. Ook het aantal (deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen en detentiejaren voor vermogensmisdrijven fluctueerde sterk tussen 2000 en 2009. Het aantal vrijheidsstraffen voor een vermogensmisdrijf nam in de periode 2000-2003 flink toe, waarna een scherpe daling inzette. In 2009 bedroeg het aantal vrijheidsstraffen minder dan de helft van het aantal in het piekjaar 2003 (zie figuur 8.10).

Figuur 8.10 (Deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen, taakstraffen en financiële bestraffingen* voor vermogensmisdrijven

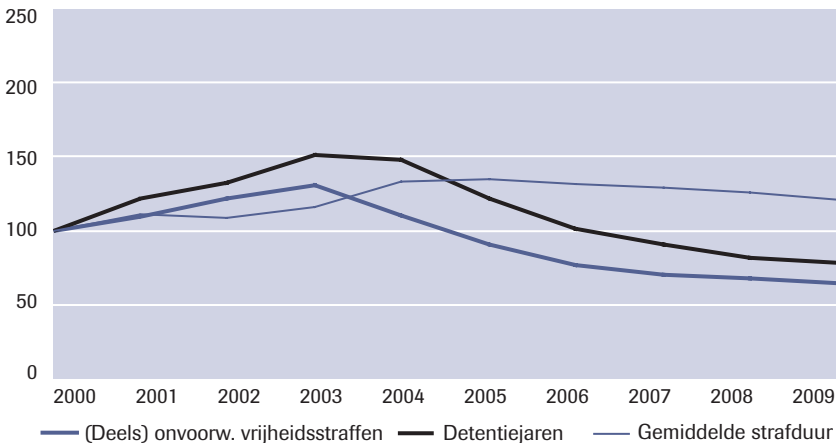
* Zie voetnoten als in figuur 8.7.

Voor de corresponderende cijfers zie tabellen 5.8, 6.13, 6.16, 6.25 en 8.3 in bijlage 4.

Bron: CBS

De daling van het aantal detentiejaren voor vermogensmisdrijven sinds 2003 hangt vooral samen met de daling van het aantal vrijheidsstraffen. De gemiddelde strafduur daalde sinds 2005 weliswaar ook, maar in veel mindere mate (zie figuur 8.11).

Figuur 8.11 (Deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen voor vermogensmisdrijven, in aantal, strafduur en detentiejaren, index 2000=100

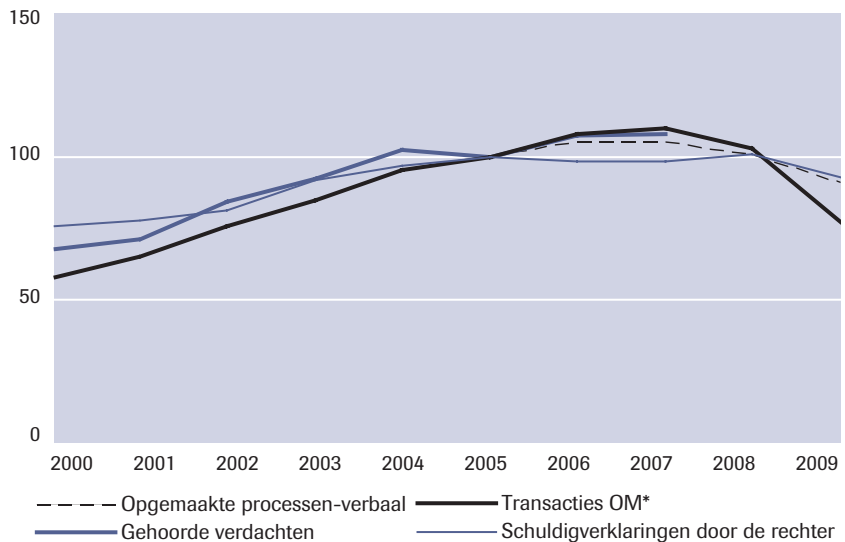
Voor de corresponderende cijfers zie tabellen 6.13, 6.14, 6.15, 6.25, 6.26 en 6.27 in bijlage 4.

Bron: CBS

8.1.4 Vernielingen en misdrijven tegen de openbare orde en gezag

De ontwikkeling van vernielingen lijkt sterk op die van de geweldsmisdrijven (zie figuur 8.6). Het aantal processen-verbaal daalde, na een lichte groei vanaf 2005, vanaf 2008, terwijl de groei van het aantal gehoorde verdachten sinds 2007 is afgevlakt. Het aantal transacties nam tot en met 2007 fors toe, waarna een daling inzette. In 2009 daalde het aantal transacties zelfs met 25%. Het aantal schuldigverklaringen voor vernielingen nam toe tot en met 2005, waarna een aantal jaren van geringe schommelingen volgde. In 2009 daalde het aantal schuldigverklaringen echter aanzienlijk, met 8% (zie figuur 8.12).

Figuur 8.12 Vernielingen: processen-verbaal van aangifte, gehoorde verdachten, transacties en schuldigverklaringen, index 2005=100

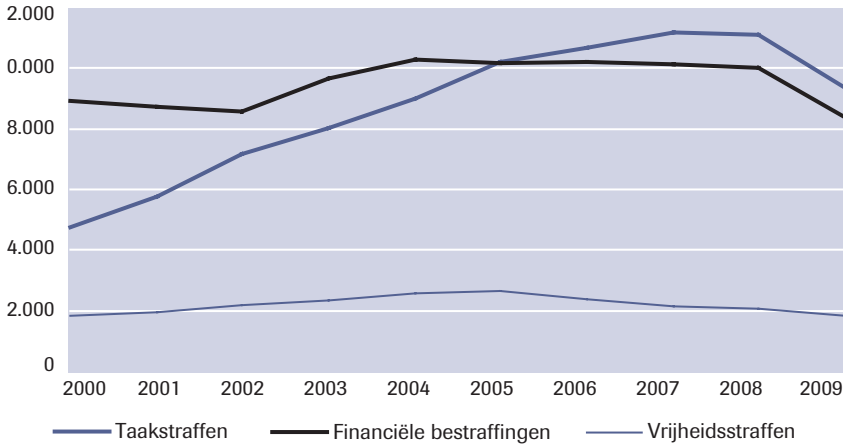

* Inclusief lik-op-stuk-zaken vanaf 2001 en zaken met een onbekende wijze van afdoening. Voor de corresponderende cijfers zie tabellen 4.4, 5.7 en 6.5 in bijlage 4.
Bron: CBS

De sterke daling van het aantal transacties betreft vooral een daling van het aantal OM-taakstraffen. Aangezien ook het aantal taakstraffen opgelegd door de rechter in 2009 voor het eerst sinds 2000 is gedaald, is een forse afname (-16%) in het totale aantal taakstraffen voor vernielingen zichtbaar. Het aantal financiële bestraffingen voor vernielingen daalde vanaf 2005, met 16% in 2009. Ook het aantal opgelegde (deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen laat sinds 2005 een afname zien

(zie figuur 8.13). Ten opzichte van de gewelds- en vermogensmisdrijven worden vernielingen relatief vaak bestraft met een financiële sanctie en weinig met een vrijheidsstraf.

Figuur 8.13 (Deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen, taakstraffen en financiële bestraffingen* bij vernielingen

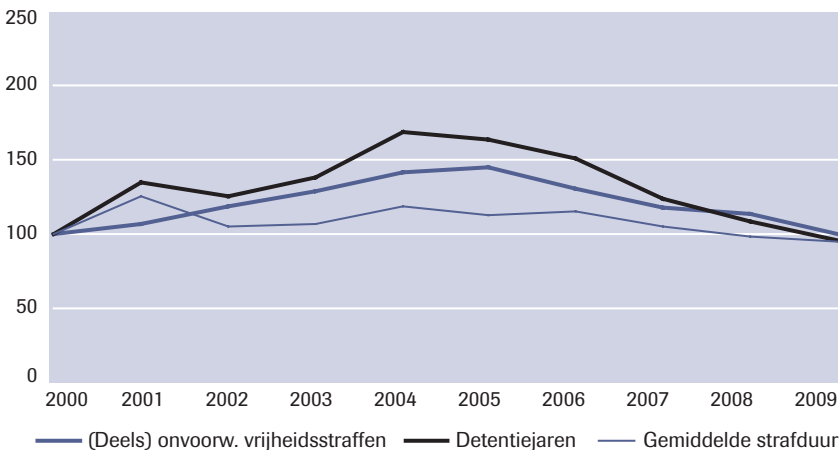

* Zie voetnoten als in figuur 8.7.

Voor de corresponderende cijfers zie tabellen 5.8, 6.13, 6.16, 6.25 en 8.3 in bijlage 4.

Bron: CBS

Figuur 8.14 (Deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen vanwege vernielingen, in aantal, strafduren en detentiejaren, index 2000=100

Voor de corresponderende cijfers zie tabellen 6.13, 6.14, 6.15, 6.25, 6.26 en 6.27 in bijlage 4.

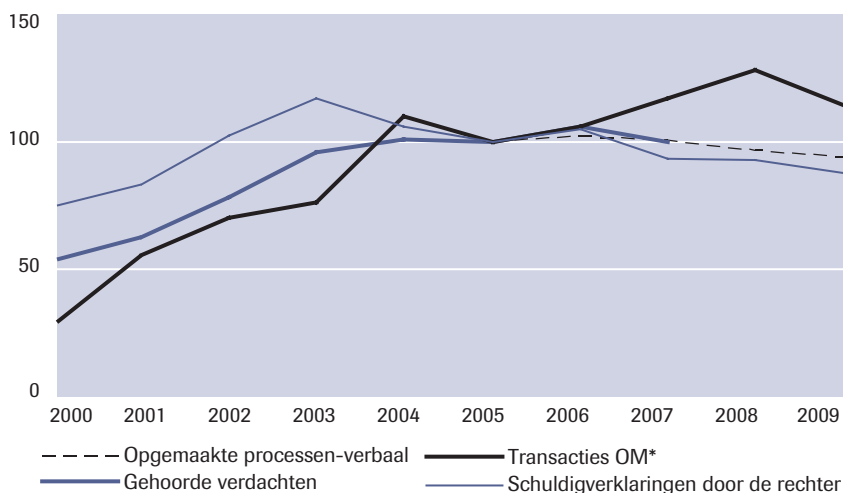
Bron: CBS

De gemiddelde duur van (deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen voor vernielingen vertoonde tussen 2000 en 2009 wat schommelingen. Gecombineerd met de ontwikkeling van het aantal vrijheidsstraffen resulteerde dit in een daling van het aantal detentiejaren na 2004 (zie figuur 8.14). Aangezien voor vermogensmisdrijven relatief weinig lange vrijheidsstraffen worden opgelegd, bedroeg het aandeel van deze misdrijven in het totale aantal detentiejaren in 2009 slechts 6%.

8.1.5 Drugsmisdrijven, 2000-2009

Bij de meeste soorten misdrijven is het aantal processen-verbaal groter dan het aantal gehoorde verdachten. Bij de zogenoemde 'slachtofferloze' misdrijven is dat vaak andersom. Drugsmisdrijven worden doorgaans door de politie zelf opgespoord. Na een lichte toename van het aantal processen-verbaal in 2006 daalde dit aantal in de jaren erna met enkele procenten per jaar. Het aantal gehoorde verdachten liet, na een aantal jaren van (forse) toename, in 2007 een daling zien. Het aantal transacties voor drugsmisdrijven kende tussen 2000 en 2008 een flinke toename, maar daalde met ruim 10% in 2009. In absolute zin wordt deze misdrijfcategorie nog steeds weinig afgedaan door middel van een transactie in vergelijking met de overige soorten misdrijven. Het aantal schuldigverklaringen door de rechter daalde schoksgewijs vanaf 2004, met zo'n 5% in 2009 (zie figuur 8.15).

Figuur 8.15 Drugsmisdrijven: processen-verbaal van aangifte, gehoorde verdachten, transacties en schuldigverklaringen, index 2005=100

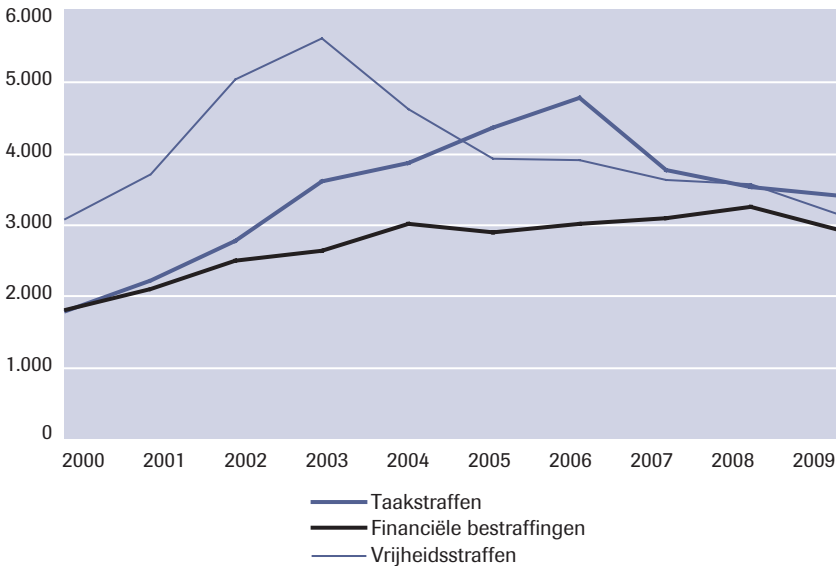
* Inclusief lik-op-stuk-zaken vanaf 2001 en zaken met een onbekende wijze van afdoening.

Voor de corresponderende cijfers zie tabellen 4.6, 5.7 en 6.5 in bijlage 4.

Bron: CBS

Het totale aantal opgelegde taakstraffen voor drugsmisdrijven lag in 2000 nog op iets meer dan de helft van het aantal (deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen, terwijl in 2009 net iets vaker een taakstraf werd opgelegd dan een vrijheidsstraf. Het aantal financiële bestraffingen nam fors toe in de periode 2000-2009 en lag in 2009 net iets onder het aantal vrijheidsstraffen. Zowel het aantal financiële bestraffingen als het aantal taakstraffen en vrijheidsstraffen voor drugsmisdrijven daalde overigens in 2009 (zie figuur 8.16).

Figuur 8.16 (Deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen, taakstraffen en financiële bestraffingen* voor drugsmisdrijven

* Zie voetnoten als in figuur 8.7.

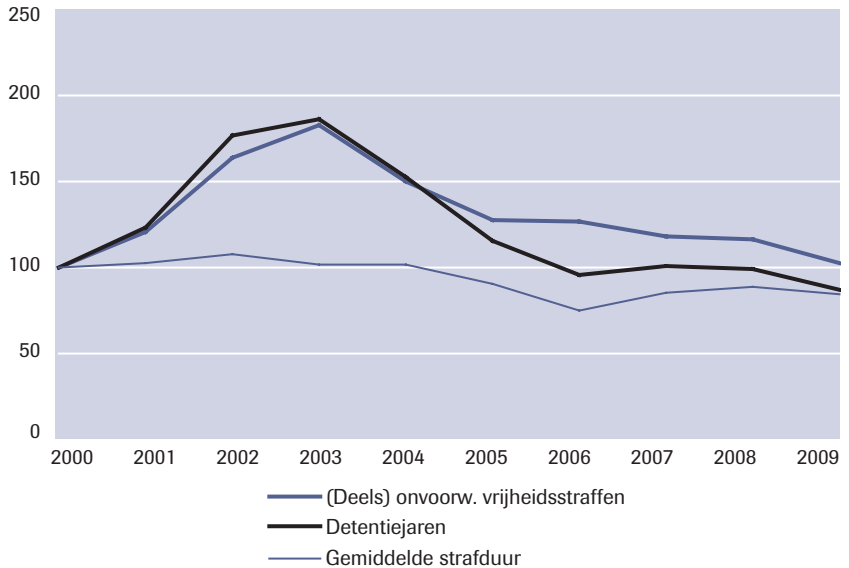
Voor de corresponderende cijfers zie tabellen 5.8, 6.13, 6.16, 6.25 en 8.3 in bijlage 4.

Bron: CBS

Drugsmisdrijven worden ten opzichte van de geweldsmisdrijven, vermogensmisdrijven en vernielingen relatief vaak met een vrijheidsstraf bestraft. Bovendien zijn deze vrijheidsstraffen gemiddeld relatief lang. Mede vanwege de vanaf 2001 doorgevoerde beleidswijzigingen met betrekking tot de opsporing en vervolging van drugskoeriers op Schiphol, heeft het aantal vrijheidsstraffen en detentiejaren voor dit type misdrijven een spectaculaire ontwikkeling doorgemaakt in de periode 2000-2009. Nadat het aantal vrijheidsstraffen en detentiejaren in 2003 bijna was verdubbeld ten opzichte van 2000, lag het aantal vrijheidsstraffen in 2009 weer op het niveau van 2000 en het aantal detentiejaren zelfs eronder.

In 2009 daalde het aantal detentiejaren voor drugsdelicten met 12% (zie figuur 8.17).

Figuur 8.17 (Deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen vanwege drugsmisdrijven, in aantal, strafduur en detentiejaren, index 2000=100

Voor de corresponderende cijfers zie tabellen 6.13, 6.14, 6.15, 6.25, 6.26 en 6.27 in bijlage 4.
Bron: CBS

De ontwikkeling van het aantal detentiejaren voor drugsmisdrijven heeft een belangrijke bijdrage in de ontwikkeling van het totale aantal door de rechter opgelegde detentiejaren, voor alle misdrijfcategorieën samen. Het totale aantal detentiejaren steeg in de periode 2000-2003 met 47%, om vervolgens in de periode 2004-2009 met 40% te dalen (zie figuur 8.4). Gemiddeld kan iets minder dan de helft van deze toe- en afname aan ontwikkeling van de drugsmisdrijven worden toegeschreven (zie tabel 5.18 in bijlage 4).

8.2 Misdriften gepleegd door minderjarigen

In deze paragraaf worden de ontwikkelingen in de verschillende onderdelen van de strafrechtsketen voor de minderjarigen beschreven. Eerst wordt een algemeen beeld gegeven van minderjarigen in de strafrechtsketen in de periode 2000-2009 (paragraaf 8.2.1). Vanaf paragraaf 8.2.2

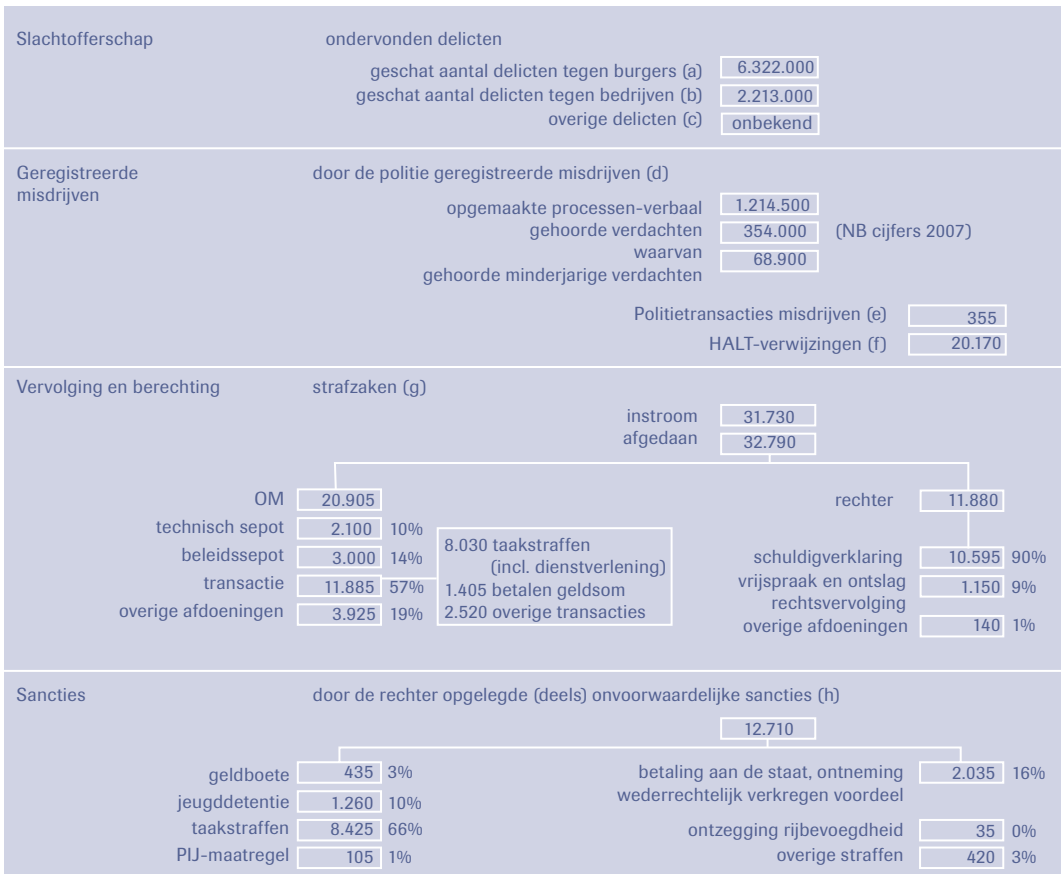
wordt de gang van enkele soorten misdrijven door de strafrechtsketen beschreven voor deze zelfde periode. Het gaat om de geweldsmisdrijven (paragraaf 8.2.2), vermogensmisdrijven (paragraaf 8.2.3) en vernieling- en openbare orde misdrijven (paragraaf 8.2.4). De ‘processen-verbaal’ zijn in de beschrijving van de minderjarigen weggelaten, omdat aantallen processen-verbaal van aangifte niet zijn uit te splitsen naar minder- en meerderjarigen en rechtspersonen (immers, bij aangifte van een misdrijf is de dader vaak niet bekend). Zoals reeds in de inleiding van dit hoofdstuk is aangegeven, zijn de cijfers van de minderjarige gehoorde verdachten nog tot en met 2007 weergegeven.

8.2.1 Minderjarigen in de strafrechtsketen

In 2007 was één op de vijf gehoorde verdachten een minderjarige. In dit zelfde jaar was er bij een kwart van het totale aantal ingeschreven rechtbankstrafzaken bij het OM sprake van een minderjarige verdachte. Dit aandeel strafzaken is niet veranderd in 2008 en 2009. Twee derde van deze zaken eindigde bij het OM middels een transactie, sepot of andere beëindiging, terwijl een derde van de zaken door de rechter werd afgedaan. Bij de minder- en meerderjarigen en rechtspersonen samen werd ongeveer de helft van alle strafzaken die bij het OM waren ingeschreven afgedaan door de rechter. Ruim de helft van de OM-afdoeningen bij minderjarigen betreft een transactie, waarvan ruim twee derde een taakstraf is. De meest door de rechter aan minderjarigen opgelegde sanctie is eveneens de taakstraf. Jeugddetenties worden aanzienlijk minder vaak opgelegd door de rechter dan taakstraffen. Ook het aantal geldboetes komt bij minderjarigen veel minder vaak voor dan bij volwassenen (zie figuur 8.18).¹⁵

Het aantal gehoorde minderjarige verdachten is tussen 2000 en 2007 toegenomen. In 2007 is er een lichte daling in dit aantal opgetreden ten opzichte van 2006, hetgeen ook zichtbaar is in het totaalbeeld. De daling bij minderjarigen is vooral toe te schrijven aan de afname van het aantal eenvoudige en gekwalificeerde diefstallen en aan het aantal vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag (hierna te noemen ‘vernielingen’) (zie tabel 4.11 in bijlage 4).

¹⁵ De kanttekeningen die in paragraaf 8.1.1 zijn gemaakt gelden ook voor figuur 8.18.

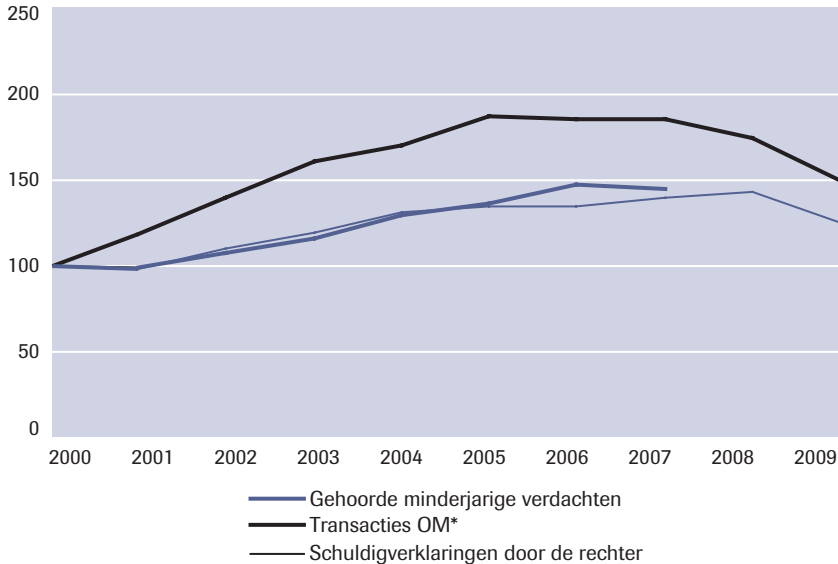
Figuur 8.18 Misdrrijven in de strafrechtsketen, minderjarigen, 2009*

* De cijfers over gehoorde verdachten betreffen het jaar 2007

- a Bron: Integrale Veiligheidsmonitor 2009 (IVM, 2010). Het geschatte aantal delicten tegen burgers heeft enige overlap met het geschatte aantal delicten tegen bedrijven. De omvang van deze overlap is niet bekend (zie noot b).
- b Bron: Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven 2009 (MCB, 2010). Het geschatte aantal delicten tegen bedrijven heeft enige overlap met het geschatte aantal delicten tegen burgers. De omvang van deze overlap is niet bekend (zie noot a).
- c Delicten die buiten bereik van de VMR en MCB blijven: misdrijven zonder direct slachtoffer (bijv. drugsomroep en heling), misdrijven tegen overheidsinstellingen, misdrijven tegen 15-minners, enz.
- d Bron: CBS Politiestatistiek: inclusief misdrijven tegen bedrijven en instellingen, en inclusief 'slachtofferloze delicten'. De aantallen opgemaakte processen-verbaal en gehoorde verdachten betreffen het jaar 2007.
- e Bron: CJIB.
- f Bron: Halt Nederland. In deze cijfers zitten ook de Halt-verwijzingen voor een overtreding, die naar schatting een derde van alle Halt-verwijzingen uitmaken. De gepresenteerde cijfers van door de politie gehoorde minderjarige verdachten hebben uitsluitend betrekking op misdrijven.
- g Bron: CBS Rechtbankstrafzakenstatistiek. De taakstraffen OM zijn incl. lik-op-stuk en onbekende afdoeningsgrond en dienstverleningen.
- h Bron: CBS Rechtbankstrafzakenstatistiek. De voorwaardelijke sancties zijn buiten beschouwing gelaten. Bij combinaties van sancties zijn alle sancties afzonderlijk geteld. Daardoor is het aantal (deels) onvoorwaardelijke sancties hoger dan het aantal schuldigverklaringen.

Voor de periode 2000-2009 valt op te merken dat er bij zowel de OM-transacties als het aantal schuldigverklaringen door de rechter bij minderjarigen de laatste jaren sprake is van een daling (zie figuur 8.19). De daling van het aantal schuldigverklaringen, die overigens iets later inzet dan bij de OM-transacties, is in de cijfers over alle verdachten samen niet terug te zien.

Figuur 8.19 Van registratie gehoorde minderjarige verdachte tot afdoening in eerste aanleg, index 2000=100

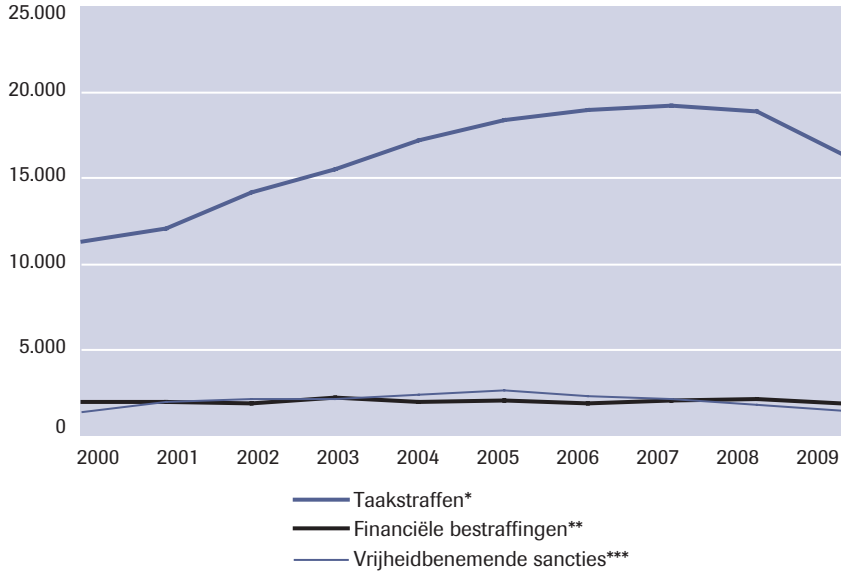
* Inclusief lik-op-stuk-zaken vanaf 2001 en zaken met een onbekende wijze van afdoening.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 8.2 in bijlage 4.

Bron: CBS

Zowel het aantal taakstraffen als het aantal financiële bestraffingen is gedaald in 2009. Deze dalingen worden voornamelijk veroorzaakt door de dalingen van het aantal OM-transacties. Ook daalt het totale aantal vrijheidsbenemende sancties, welke daling sinds 2006 is ingezet. De daling is zowel bij de jeugddetentie als de PIJ-maatregel te zien. De financiële bestraffingen en de vrijheidsbenemende sancties liggen op hetzelfde niveau en vertonen een vrijwel gelijke ontwikkeling. De taakstraf is overigens nog steeds de meest voorkomende sanctie bij de minderjarigen (zie figuur 8.20).

Figuur 8.20 (Deels) onvoorwaardelijke bestraffingen minderjarigen (in eerste aanleg)

* Dit zijn OM-taakstraffen (een transactie overeengekomen met het OM) en taakstraffen opgelegd door de rechter.

** Hieronder wordt verstaan: OM-transacties 'betaling geldsom' en door de rechter opgelegde (deels) onvoorwaardelijke geldboetes.

*** Hieronder wordt verstaan: gevangenisstraf, jeugddetentie, plaatsing in een inrichting voor jeugdigen (PIJ), alle (deels) onvoorwaardelijk.

Voor de corresponderende cijfers zie tabellen 5.15, 6.23, 6.28 en 8.2 in bijlage 4.

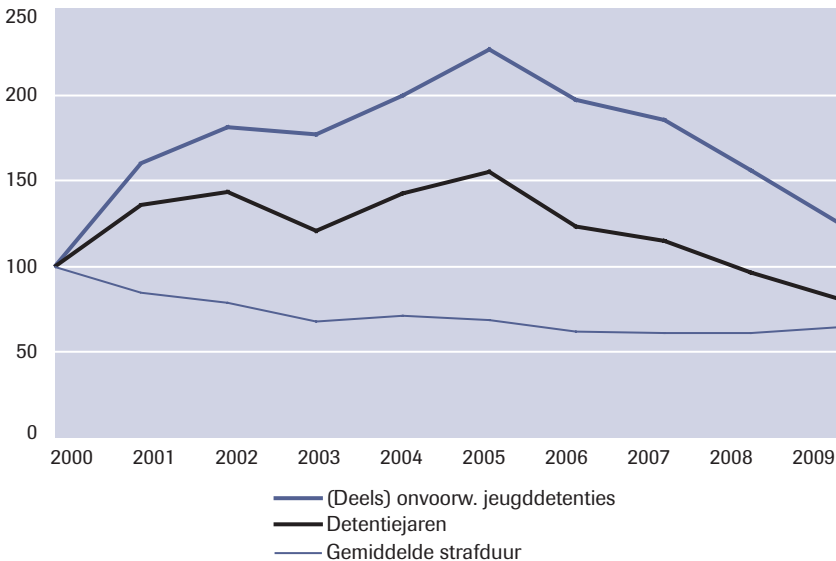
Bron: CBS

Hoewel er de laatste jaren minder jeugddetenties worden opgelegd, is de gemiddelde strafduur vrijwel gelijk gebleven, behalve in 2009; in dit jaar stijgt de gemiddelde duur iets (zie figuur 8.21). Het aantal detentiejaren daalt vanaf 2005.

In 2009 betrof een derde van de ingeschreven rechtbankstrafzaken een vermogensmisdrijf met een minderjarige verdachte. Van de opgelegde detentiejaren is nog maar een vijfde bestemd voor dit misdrijftype. Het tegenovergestelde beeld geldt voor de geweldsmisdrijven. Dat wil zeggen: het aandeel is groter aan het einde van de keten dan aan het begin: een kwart van de ingeschreven rechtbankstrafzaken bij het OM betrof een geweldsmisdrijf, terwijl geweldsmisdrijven een aandeel van 50% in de jeugddetenties hebben. Doordat de gemiddelde duur van jeugddetentie voor geweldsmisdrijven relatief lang is (100 dagen in 2009) – omdat dit doorgaans misdrijven zijn die een zwaardere straf toelaten – is het

aandeel geweld in de detentiejaren (65%) hoger dan in het aantal jeugd-detenties. Overigens krijgen minderjarige geweldsdelinquenten veel vaker een taakstraf dan een (deels) onvoorwaardelijke jeugddetentie. De gang van 'vernielingen' door de keten is vergelijkbaar met die van de vermogensmisdrijven: het aandeel 'vernielingen' is groter aan het begin van de keten dan aan het eind. Zowel het aandeel ingeschreven strafzaken bij het OM als het aandeel bestraffingen is een kwart, terwijl voor de opgelegde jeugddetenties nog 11% is bestemd voor dit misdrijftype. Ook het aandeel 'overige' misdrijven¹⁶ is aan het begin van de keten groter dan aan het eind van keten. De instroom van rechtbankstrafzaken bij het OM van dit type misdrijf beslaat 16% in 2009; uiteindelijk is slechts 4% door de rechter afgedaan door middel van een jeugddetentie (zie figuur 8.5).

Figuur 8.21 Door de rechter opgelegde (deels) onvoorwaardelijke jeugddetenties, in aantal, strafduur en detentiejaren, index 2000=100

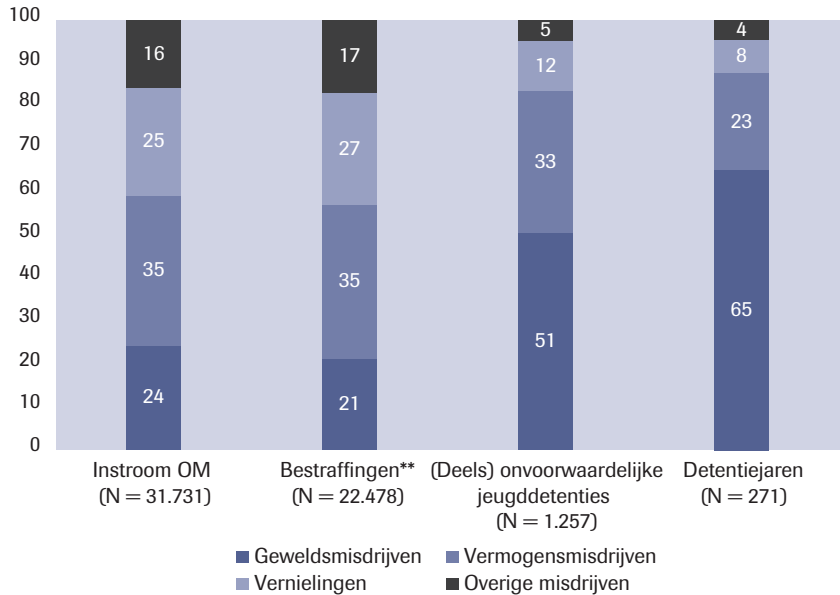

Voor de corresponderende cijfers zie tabellen 6.25, 6.26 en 6.27 in bijlage 4.

Bron: CBS

16 In de categorie overige misdrijven zitten drugsmisdrijven, verkeersmisdrijven, wapens- en munitiemisdrijven, overige misdrijven Wetboek van Strafrecht en overige wetten (inclusief onbekende wetten). Anders dan in het totaalbeeld zijn de drugsmisdrijven ook in de deze categorie opgenomen omdat minderjarigen relatief weinig vanwege dit type misdrijf met justitie in aanraking komen.

Figuur 8.22 Aandeel misdrijvcategorieën in de strafrechtsketen, minderjarigen, 2009*

* Omdat de cijfers van gehoorde verdachten nog niet beschikbaar waren, is de instroom OM als beginpunt in de keten genomen.

** Bij 'bestrafingen' gaat het om OM-transacties en schuldigverklaringen door de rechter.

Voor de corresponderende cijfers zie tabellen 4.11, 5.16, 6.8, 6.25 en 6.27 in bijlage 4.

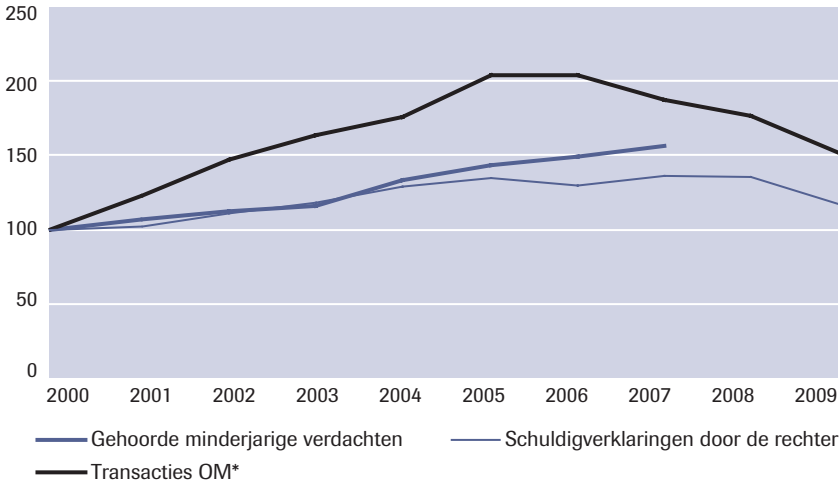
Bron: CBS

8.2.2 Geweldsmisdrijven door minderjarigen

Het aantal door de politie gehoorde minderjarige verdachten van een geweldsmisdrijf steeg over de gehele periode 2000-2007. Het aantal OM-transacties voor dit type misdrijf daalt vanaf 2006. Ook het aantal schuldigverklaringen daalt voor dit type misdrijf, alleen zet deze daling pas in 2008 in (zie figuur 8.23).

Opmerkelijk is dat de taakstraffen fors zijn gedaald in 2009 ten opzichte van 2008. Mogelijk is deze daling deels het gevolg van een registratie-effect door de invoering van GPS bij het PaG (zie hoofdstuk 5 en bijlage 3). Onderscheid naar OM en rechter laat zien dat de daling in 2009 met name wordt bepaald door de daling in het aantal OM-taakstraffen en in mindere mate bij taakstraffen opgelegd door de rechter. Bovendien is de daling in het aantal OM-taakstraffen al sinds 2006 gaande, terwijl de daling bij de taakstraffen opgelegd door de rechter pas in 2009 plaatsvindt. Ook het aantal jeugddetenties daalt van 2006-2009, na een stijging tussen

Figuur 8.23 Gewelddsmisdrijven: gehoorde minderjarige verdachten, transacties en schuldigverklaringen, index 2000=100

* Incl. lik-op-stuk-zaken vanaf 2001 en zaken met een onbekende wijze van afdoening.

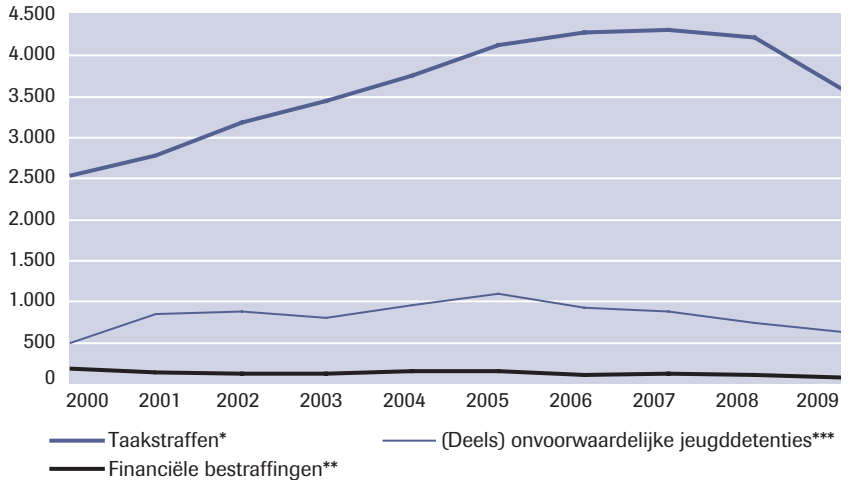
Voor de corresponderende cijfers zie tabellen 4.11, 5.16 en 6.19 in bijlage 4.

Bron: CBS

2000 en 2005, terwijl het aantal financiële bestrafingen nagenoeg gelijk blijft tussen 2000 en 2009. Voor deze periode steeg het aantal jeugddetenties nog. De taakstraf is overigens nog steeds de meest voorkomende sanctie voor dit type misdrijf (zie figuur 8.24).

Wordt naar de gemiddelde strafduur gekeken bij gewelddsmisdrijven, dan valt op te merken dat deze duur iets is gestegen in 2009 ten opzichte van het voorgaande jaar. Het aantal jeugddetenties, en daarmee ook het aantal detentie jaren, volgt vanaf 2005 een dalende trend.

Figuur 8.24 (Deels) onvoorwaardelijke jeugddetenties, taakstraffen en financiële bestraffingen voor geweld

* OM-taakstraffen en taakstraffen opgelegd door de rechter.

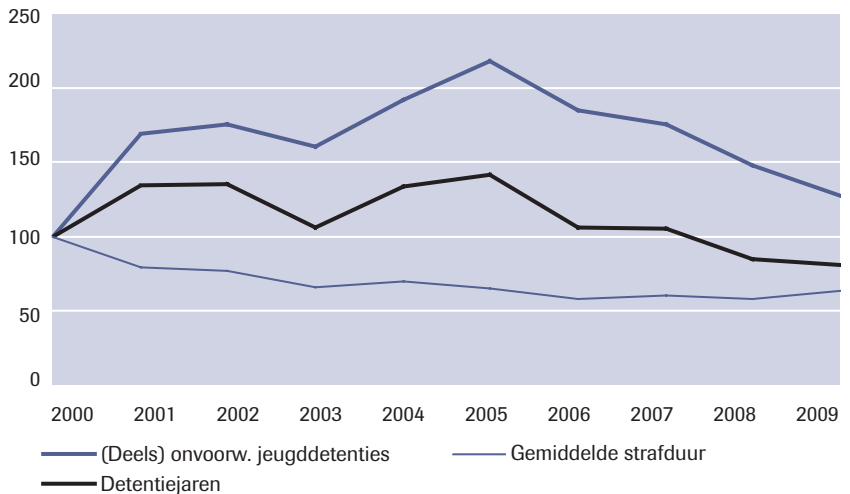
** OM-transacties 'betalen geldsom' en door de rechter opgelegde (deels) onvoorwaardelijke geldboetes.

*** De cijfers zijn inclusief jeugddetenties opgelegd aan meerderjarige verdachten.

Voor de corresponderende cijfers zie tabellen 5.17, 6.25, 6.28 en tabel 8.4 in bijlage 4.

Bron: CBS

Figuur 8.25 (Deels) onvoorwaardelijke jeugddetenties voor geweld, in aantal, strafdauur en detentiejaren, index 2000=100

Voor de corresponderende cijfers zie tabellen 6.25, 6.26 en 6.27 in bijlage 4.

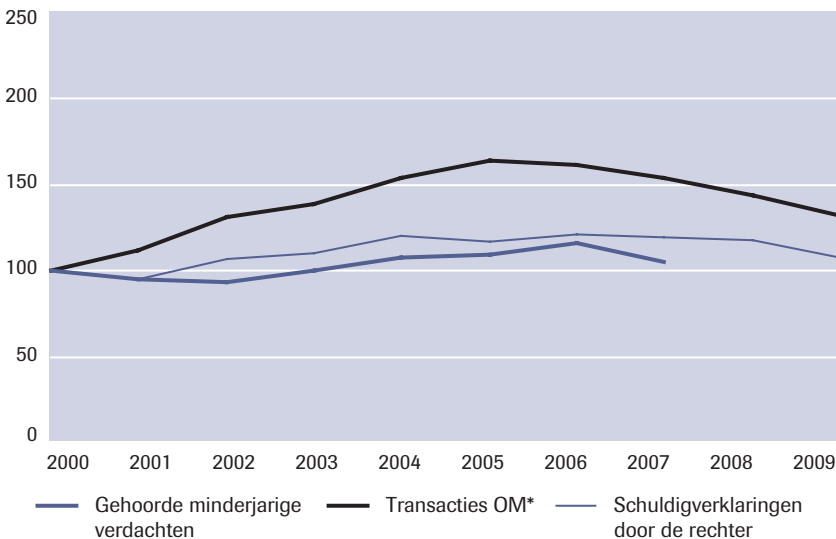
Bron: CBS

8.2.3 Vermogensmisdrijven door minderjarigen

Anders dan bij de geweldsmisdrijven, daalt het aantal gehoorde minderjarigen van vermogensmisdrijven in 2007 na een periode van groei. De ontwikkeling van het aantal schuldigverklaringen door de rechter en OM-transacties is daarentegen ongeveer vergelijkbaar met de geweldsmisdrijven (zie figuur 8.23 en 8.26).

Het aantal financiële bestraffingen naar aanleiding van een vermogensmisdrif is van 2000 tot 2009 vrijwel stabiel gebleven, terwijl het aantal opgelegde jeugddetenties voor dit type misdrif na 2005 daalt. Ook de taakstraffen dalen, zij het na 2006. Net als bij de geweldsmisdrijven wordt de daling in het aantal taakstraffen voornamelijk veroorzaakt door de daling van het aantal OM-taakstraffen en niet zozeer door de taakstraffen opgelegd door de rechter (zie figuur 8.27). Anders dan bij de geweldsmisdrijven blijft de gemiddelde strafduur bij vermogensmisdriften de laatste paar jaar nagenoeg gelijk. Het aantal jeugddetenties, en daarmee ook het aantal detentiejaren, volgt vanaf 2005 een dalende trend (zie figuur 8.28).

Figuur 8.26 Vermogensmisdriften minderjarigen: gehoorde verdachten, transacties en schuldigverklaringen, index 2000=100

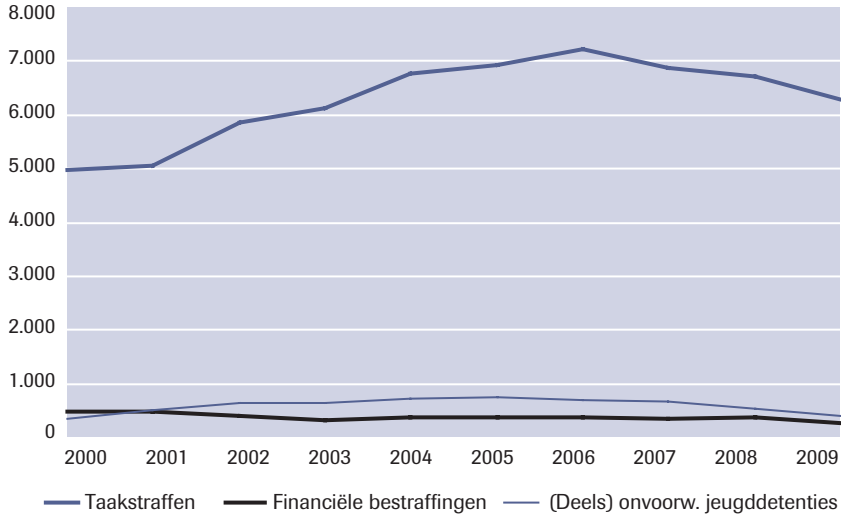

* Incl. lik-op-stuk-zaken vanaf 2001 en zaken met een onbekende wijze van afdoening.

Voor de corresponderende cijfers zie tabellen 4.11, 5.16 en 6.19 in bijlage 4.

Bron: CBS

Figuur 8.27 (Deels) onvoorwaardelijke jeugddetenties, taakstraffen en financiële bestraffingen* voor vermogensmisdrijven

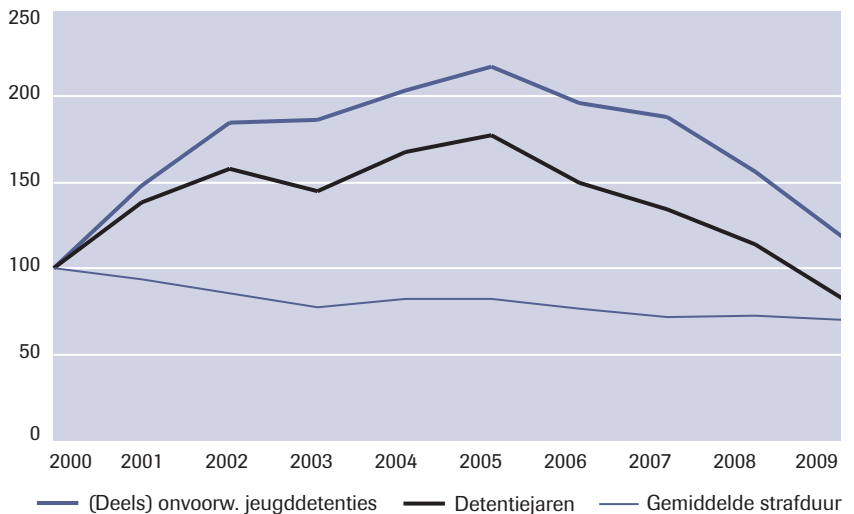

* Zie voetnoten als in figuur 8.24.

Voor de corresponderende cijfers zie tabellen 5.17, 6.25, 6.28 en 8.4 in bijlage 4.

Bron: CBS

Figuur 8.28 (Deels) onvoorwaardelijke jeugddetenties voor vermogensmisdrijven, in aantal, strafduur en detentie-jaren, index 2000=100

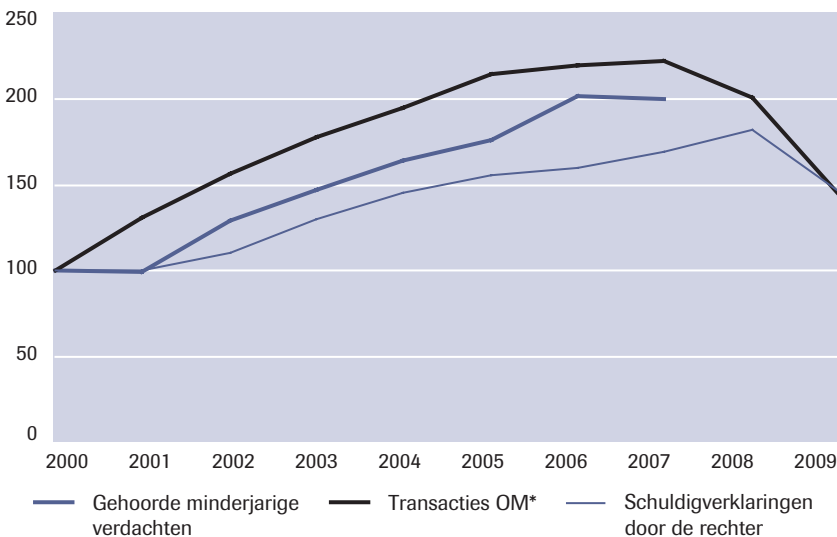
Voor de corresponderende cijfers zie tabellen 6.25, 6.26 en 6.27 in bijlage 4.

Bron: CBS

8.2.4 Vernielingen en misdrijven tegen de openbare orde door minderjarigen

Het aantal minderjarige gehoorde verdachten voor dit type misdrijf is gestegen van 2000 tot 2006. In 2007 is dit aantal vrijwel gelijk aan 2006. De OM-transacties dalen scherp vanaf 2007. Ook het aantal schuldigverklaringen door de rechter daalt scherp, maar deze daling zet pas na 2008 in (zie figuur 8.29).

Figuur 8.29 Vernielingen: gehoorde verdachten, transacties* en schuldigverklaringen, index 2000=100

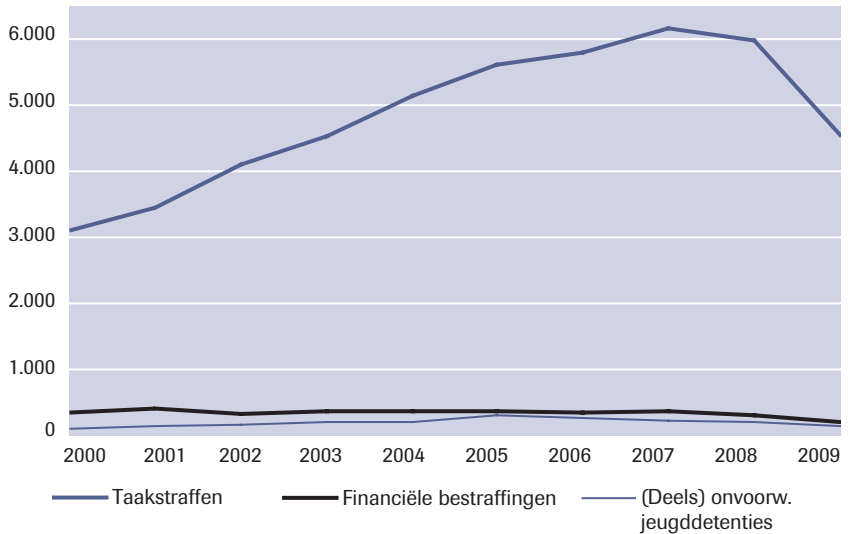
* Incl. lik-op-stuk-zaken sinds 2001 en zaken met een onbekende wijze van afdoening.

Voor de corresponderende cijfers zie tabellen 4.11, 5.16 en 6.19 in bijlage 4.

Bron: CBS

Het aantal taakstraffen is met een kwart gedaald in 2009 ten opzichte van 2008. Het aantal financiële bestraffingen daalt eveneens, maar vanaf 2007. Ook het aantal jeugddetenties daalt, maar deze daling zet al in vanaf 2005 (zie figuur 8.30), en is ook zichtbaar bij de gewelds- en de vermogensmisdrijven. De gemiddelde strafduur bij vernielingen schommelt de laatste drie jaar tussen de 55 en 65. Het aantal detentiejaren volgt de trend van het aantal opgelegde jeugddetenties (zie figuur 8.31).

Figuur 8.30 (Deels) onvoorwaardelijke jeugddetenties, taakstraffen en financiële bestraffingen* voor vernielingen

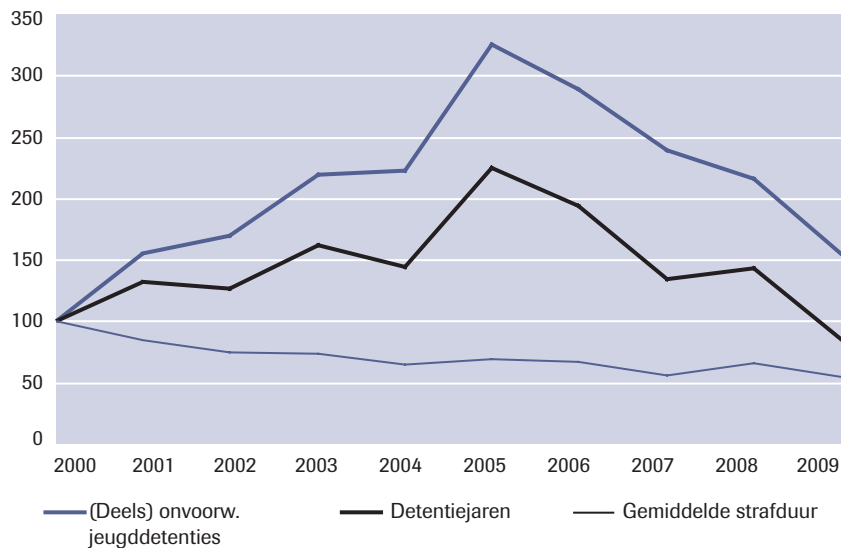

* Zie voetnoten als in figuur 8.24.

Voor de corresponderende cijfers zie tabellen 6.25, 6.26, 6.28 en 8.4 in bijlage 4.

Bron: CBS

Figuur 8.31 (Deels) onvoorwaardelijke jeugddetenties voor vernielingen, in aantal, strafduur en detentiejaren, index 2000=100

Voor de corresponderende cijfers zie tabellen 6.25, 6.25 en 6.27 in bijlage 4.

Bron: CBS

